Λαογραφία

Χριστούγεννα, αἱ ἀπὸ τῶν ἐθίμων εἰς Φανοχώρους

190

Ἐν Φανοχώροις ἐορτάζουν τὰ Χριστούγεννα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐπισκέπτονται τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα διατηρήσαντα ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῆς σήμερον. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τούτων ἐξέρχονται εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐκλέγουν τὸ μεγαλύτερον δένδρον τοῦ δάσους καὶ τὸ κόπτουν. Ἐπειτα τὸ σύρουν εἰς τὴν πλατείαν τοῦ χωρίου, ὅπου ἀνάβουν μεγάλην φωτιὰν καὶ τὸ καίουν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. Ἐνίοτε δὲ ἡ καῦσις τοῦ δένδρου διαρκεῖ καὶ τὴν ἑπομένην ἡμέραν. Ἐκτὸς τούτου δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ ἀνάβουν μεγάλην φωτιὰν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ χωρίου καὶ νὰ ἐκτελοῦν τὸν χορὸν τοῦ "Ζαλόγγου" γύρω ἀπὸ αὐτήν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐκτελοῦν καὶ ἄλλους χορούς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπικρατέστερος εἶναι ὁ χορὸς τῶν "Ἀρκουδιάρηδων". Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐπίσης ἐπισκέπτονται καὶ τὰ ἐκκλησάκια τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ ἐκτελοῦν ἐκεῖ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων των. Τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐπισκέπτονται τὰ ἐκκλησάκια τῶν ἁγίων Θεοδώρων καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐκτελοῦν ἐκεῖ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων των. Τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐπισκέπτονται τὰ ἐκκλησάκια τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐκτελοῦν ἐκεῖ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων των.

Ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῆς ἡμέρας τῶν Θεοφανείων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐπίσης ἐπισκέπτονται τὰ ἐκκλησάκια τῶν ἁγίων Θεοδώ

Λαογραφία.

Χριστούγεννα, Αγ. Βασίλειος εν Πανοχωρίοις. 191

σ. 397 σμα των Χριστουγέννων.

Ηδη μεταβαίνω εις την περίοδον του Χρόνου από την μνήμην του αγίου Βασιλείου.

Η ημέρα αύτη ήναι ημέρα χαράς, ημέρα διασκεδάσεως, διότι πρεσβεύεται ότι κατά την ημέραν ταύτην το έτος εξαρτάται, αρχή δε καλής καιρού η δέησις. Οι κάτοικοι των Πανοχωρίων την αρχήν ταύτην πρεσβεύουσιν ασφαλώς ούσαν καλήν πρόξενον καθ' ολην την ημέραν. Έθος υπάρχει παρ' αυτοίς ένα μετά την ασπάλιστον [illegible] Σημαίας ο πατήρ η μήτηρ εάν ο μεγαλήτερος των παιδίων μείνη εκτός του πατρικού των οίκου, εάν ημπορούν να συγκεντρωθώσιν εις αυτόν, όπως δείξη ευαρεστημένον πρόσωπον τον οίκον, όπου η ο θεός ευδοκήσει να αγιάσει αυτόν εκ των οίκων εκείνων. Οι δε την ημέραν ταύτην δουλεύσουν έπαθον εις αυτόν δίκην ως έχης: δέκα βίγλους ελαίας εκ ανδράποδος διαφόρως, η εάν μεν δεν έχη ποιμνίον ταχύ τον θάνατον εις τον πρώτον, εάν δε αναπληρωθή ετησίαν ευημερίαν. Όσον δε μακρότερον αναβληθή τόσον περισσότερα αν ευλογήσουν βόσκοντα τα μέρη όπου η τα Πανόχωρα καλά συναισθανόμενοι τας ευεργετικάς αποτελέσεις. Καθ' ήμιν δε την ημέραν ως η την εσπέραν της προτεραίας γίνονται [illegible] δώματα.

Ηρακλής Δ. Δημάκης.